

ØKONOMIRAPPORT PR. JULI 2021

RÅDMANNEN, 1. SEPTEMBER 2021

Økonomirapport per juli 2021

Innhold

Sammendrag	3
Tekniske budsjettjusteringer	4
Økonomiske konsekvenser av pandemien	4
Sentrale poster	6
Skatt og rammetilskudd	6
Andre sentrale inntekter.....	7
Sentrale utgifter.....	8
Finansielle poster.....	9
Kommunens tjenesteområder	12
Hovedoversikt per juli 2021	17

Sammendrag

Ved behandlingen av 1. tertialrapport 2021 vedtok kommunestyret oppjustering både av kommunekassens driftsinntekter og -utgifter. Blant annet ble årets skatteanslag oppjustert med nesten 48 millioner kroner, mens programområdene ble tilført i overkant av 47 millioner kroner. De vedtatte endringene ga en forverring i kommunekassens netto driftsresultat på 22,6 millioner kroner som i hovedsak ble finansiert med økt bruk av disposisjonsfond.

Samtidig ble programområdene tilført om lag 110 millioner kroner i kompensasjon for merutgifter til koronaberedskap og vaksinasjon i 1. tertial. Disse merutgiftene ble i sin helhet finansiert med ekstra inntekter fra staten.

Tabellen nedenfor viser status for hovedstørrelser i kommunekassens driftsregnskap per utgangen av juli. Korrigert for merutgifter i forbindelse med pandemien viser kommunekassens driftsregnskap en resultatforbedring på 32,5 millioner kroner. Dette kan i stor grad tilskrives merinntekter fra skatt og rammetilskudd på 41,4 millioner kroner i forhold til budsjett hittil i år. Programområdene viser samlet et merforbruk på 14,9 millioner kroner, etter at det er korrigert merutgifter til pandemien på 55,6 millioner kroner for perioden mai – juli. Rådmannen vil komme tilbake til kompensasjon for disse merutgiftene i forslaget til 2. tertialrapport. Det vises forøvrig til egen omtale at økonomiske konsekvenser av pandemien lenger ut i rapporten.

Hovedstørrelser i Drammen kommunekasses driftsregnskap per juli 2021

Beløp i 1000 kroner	Regnskap hiå 2021	Revidert hiå 2021	Avvik hiå 2021	Avvik 2021 ex. covid-19	Revidert budsjett 2021
Skatt og rammetilskudd	-4 041 998	-4 000 634	41 364	41 364	-6 180 984
Andre sentrale inntekter	-97 332	-96 731	602	602	-269 854
Sentrale utgifter – pensjon mv	353 538	356 798	3 260	3 260	945 627
Programområdenes rammer	3 098 489	3 007 517	-90 972	-14 851	5 361 926
Finansielle poster	-42 182	-40 036	2 146	2 146	132 965
Netto driftsresultat	-729 486	-773 086	-43 600	32 520	-10 320
<i>Resultatgrad*</i>					0,13 %
Årsoppgjørdisposisjoner					
Bruk/avsetning disposisjonsfond	2	0	-2	-2	-70 778
Bruk/avsetning bunde fond	0	0	0	0	0
Bruk/avsetning VA-fond	0	0	0	0	12 298
Overført til investeringsregnskapet (egenfinansiering)	0	0	0	0	68 800
Årsresultat	-729 483	-773 086	-43 602	32 518	0

*) Resultatgrad angir netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Det er i det etterfølgende gitt en nærmere omtale av kommunekassens driftsregnskap per juli. Fullstendig hovedoversikt følger til slutt i rapporten. Rådmannen har valgt å ikke presentere oppdaterte årsprognoser i denne omgang, og vil komme tilbake til dette i 2. tertialrapport.

Utfordringer i enkelte programområder

Programområdene har til sammen et merforbruk på 91 millioner kroner mot periodisert budsjett per juli. En vesentlig del av merforbruket kan som nevnt tilskrives ekstra utgifter til koronaberedskap og vaksinasjon. Etter tilførsel i 1. tertial synes programområdene i stor grad å være under kontroll, og de fleste leverer per juli et resultat som ligger innenfor periodisert budsjett. Det er imidlertid fortsatt enkelte utfordringer innenfor HSO-området. Det gjelder først og fremst programområdene 04 Helse og

08 Sosialtjeneste, etablering og bolig. Disse områdene viser merforbruk per juli, og melder om utfordringer i forhold til årets budsjetttramme. Programområde 06 Institusjoner og hjemmetjenester viser et merforbruk på om lag 40 millioner kroner per juli og er i en krevende økonomisk situasjon. Programområdet vil i 2. halvår iverksette flere utgiftsbesparende tiltak gjennom prosjektet «Balanse 2021».

For nærmere omtale vises det til kapitlet «Kommunens tjenesteområder».

Sentrale budsjettposter

Inntektene fra skatt og rammetilskudd ligger per juli betydelig høyere enn budsjettet. Rådmannen legger imidlertid ikke opp til oppdaterte årsprognoser for de sentrale budsjettpostene i denne omgang, og vil komme nærmere tilbake til dette i 2. tertialrapport.

Tekniske budsjettjusteringer

Rådmannen er i pkt. 3.1.3 i vedtatt økonomireglement gitt fullmakt til å foreta tekniske budsjettjusteringer mellom programområdene, forutsatt at endringene ikke endrer kommunestyrets prioriteringer og de forutsetninger som ligger til grunn for budsjettvedtaket. Det er i etterkant av behandlingen av 1. tertialrapport foretatt enkelte budsjettekniske justeringer som påvirker programområdenes rammer. Justeringene omfatter blant annet følgende forhold:

- Stortinget vedtok ved behandlingen av revidertnasjonalbudsjett 2021 følgende endring ut over det som var innarbeidet i rådmannens forslag til 1. tertialrapport:
 - Kapitaltilskuddet til private barnehager videreføres på samme nivå som i 2020 også i 2. halvår 2021. For å kompensere kommunene for merutgiftene er årets rammetilskudd økt med 124,2 millioner kroner. Av dette er Drammen kommune tilført om lag 2,3 millioner kroner som er benyttet til styrking av programområde 02 Barnehage.
- Drammen kommune har mottatt ytterligere 14,3 millioner kroner i sentralt tilskudd til kompensasjonstiltak for lokalt næringsliv i forbindelse med pandemien. Budsjetttrammen for P16 Næringsutvikling er styrket tilsvarende.
- Det er i tillegg foretatt diverse justeringer mellom programområder. De største justeringene er flytting av om lag 16,2 millioner kroner fra P06 Hjemmetjenester og institusjon til P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne vedr. driften av Haglund og Mikkelsveien bofelleskap. Samtidig er 6,1 millioner kroner vedr. omsorgslønn flyttet motsatt vei. Det er også flyttet i underkant av 0,9 millioner kroner fra P14 Ledelse, styring og administrasjon (Kompetansesenteret) til P01 Skole vedr. norsk språkopplæring ved voksenopplæringen.

Økonomiske konsekvenser av pandemien

Per 1. tertial 2021 meldte programområdene inn et merforbruk på i alt 100,5 millioner kroner. De økonomiske utfordringene fordeler seg på innteksttap knyttet til pandemien og merutgifter forbundet med smitteverntiltak. Rådmannen kompenserte programområdene for alle dokumenterte merkostnader knyttet til pandemien i 1. tertial. Utover det som ble kompensert i 1. tertial har programområdenes merutgifter påløpt seg til 55,5 millioner kroner i juli. Prognosen for hvordan dette vil utvikle seg er svært usikker. Drammen kommune har hittil i år via statsforvalter blitt tildelt skjønnsmidler på 59 millioner kroner. Skjønnsmidlene er innarbeidet i budsjettforutsetningene og det er forutsatt ytterligere tildeling på 41 millioner kroner mot årets slutt. Det knyttes usikkerhet til hva kommunen blir tildelt av ytterligere skjønnsstilskudd, tildeling blir gitt i overgangen til desember.

Pandemien har fortsatt betydelige økonomiske konsekvenser for Drammen kommune. Rådmannen vil følge utviklingen nøye, og se til at aktiviteten og tiltakene rundt håndteringen av pandemien trappes ned i riktig tempo. Dette er nødvendig for å sikre at merkostnadene for kommunen for året 2021 ikke i vesentlig grad overstiger de statlige refusjonene.

Forutsatt at smittetrykket avtar i takt med at stadig flere innbyggere blir vaksinert og at programområdene følger nedtrappingsplan for 2.halvår vil årsprognosen påløpe seg til 233,6 millioner kroner. Dette er en nedgang fra årsprognosen på 246,7 millioner kroner i 1.tertial rapport. Dette er svært usikre tall og ved eventuelt økning i smittetall vil prognosen fort kunne endre seg.

Det foreligger en problemstilling i juli rapporten knyttet til besparelsene i programområdene. Besparelser kan være i form av mindre vikarutgifter, kurs, konferanser, reiseutgifter eller reduserte utgifter til arrangement og aktivitet i ordinær drift som følge av pandemien. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til besparelsene i 2.tertial og vurdere nærmere hvordan dette vil påvirke de foreløpige estimerte årsprognosene. Det er også nødvendig å sikre at oppbemanning under pandemien ikke medfører et varig høyere driftsnivå i tjenestene. Rådmannen vil komme tilbake til disse forholdene i 2. tertialrapport og i Handlings- og økonomiplan 2022-25.

Vaksinasjon

Det er igangsatt et betydelig apparat for å gjennomføre vaksinasjonsprosessen i Drammen kommune. Staten vil dekke kommunenes kostnader knyttet til vaksinasjon. Drammen kommunes merkostnader knyttet til vaksinasjon per 1. tertial var på 9,8 millioner kroner. Utover det som var meldt i 1.tertial påløper merutgiftene pr juli seg til 14,7 millioner kroner. Anslag i 1.tertial for resten av året var cirka 17,7 millioner kroner, denne har imidlertid økt til 38 millioner kroner i juli rapporten. En økning på 20,3 millioner kroner kan forklares med høy aktivitet av vaksinerer i sommerperioden og en kostbar løsning i forhold til helseboka som er IT løsning for sms håndtering ved vaksinasjon. Det samarbeides med KS for å avslutte Helseboka og gå over til gode nok nasjonale løsninger så snart de er på plass.

Det er signalisert i revidert nasjonalbudsjett at kommunene vil få en tilleggsbevilgning knyttet til vaksinasjon. Drammen kommune har i mars mottatt 9,4 millioner kroner til vaksinasjon gjennom rammetilskuddet. Kommunene får i tillegg 757 millioner kroner til vaksinerer og 100 millioner kroner til massetesting revidert nasjonalbudsjett. Drammen sin andel er beregnet til 14,3 millioner kroner, slik at samlet kompensasjon for vaksinasjon er 23,7 millioner kroner. Kostnader i programområdene i forbindelse med vaksinasjon vil kompenseres fullt ut.

I ekstraordinære inntekter til pandemien og vaksinasjon per juli er det avsatt til sammen 227,8 millioner kroner. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til merkostnader knyttet til pandemien i 2. tertial.

Økonomiske effekter av pandemien									
Tall i hele kroner	Korona beredskap 1.tertial. 2021	Korona beredskap (mai-juli)	Anslag for resten av året korona beredskap	SUM korona beredskap 2021	Vaksinasjons- utgifter 1.tertial	Vaksinasjon (mai-juli)	Anslag for resten av året	Vaksinasjon	Sum
P01 Skole	10 488 797	13 779 933	6 000 000	30 268 730	-	229 288	100 000	329 288	
P02 Barnehager	6 091 625	5 356 000	3 000 000	14 447 625	-	-	-	-	
P03 Forebyggende tjenester	245 000	-	-	245 000	1 347 036	3 100 000	2 200 000	6 647 036	
P04 Helse	25 974 324	12 694 229	9 896 147	48 564 700	2 702 928	6 172 840	4 320 985	13 196 753	
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	1 855 787	756 768	800 000	3 412 555	227 486	282 634	300 000	810 120	
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	44 741 123	18 742 749	40 920 000	104 403 872	1 483 430	748 022	1 525 000	3 756 452	
P07 Rus og psykisk helse	68 000	132 000	75 000	275 000	2 185 000	1 297 000	1 500 000	4 982 000	
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	14 273	49 668	5 000	68 941	191 237	815 100	1 358 500	2 364 837	
P09 Kultur, fritid og idrett	4 141 574	957 000	2 250 000	7 348 574	565 353	1 300 000	750 000	2 615 353	
P11 Utbygging og samferdsel	4 168 950	485 107	6 785 417	11 439 473	200 847	270 000	375 000	845 847	
P13 Arealplan og miljø	-	1 300 000	-	1 300 000	-	-	-	-	
P14 Ledelse, styring og administrasjon	23 501	121 664	-	145 165	906 399	482 717	1 010 000	2 399 116	
P15 Samfunnsikkerhet	-	-	-	-	58 880	-	-	58 880	
P16 Næringsutvikling	-	-	-	-	-	-	-	-	
P18 Politisk styring (Teknisk infrastruktur i lokaler Mjønd)	42 592	234 269	565 000	841 861	-	-	-	-	
P19 - sentrale poster (renholdtutgifter)	1 705 012	951 000	1 800 000	4 456 012	-	-	-	-	
Sum tjenesteområder	99 560 558	55 560 387	72 096 563	227 217 508	9 868 595	14 697 601	13 439 485	38 005 681	
Drammensbadet KF - Tilskudd fra P09	800 000	-	5 500 000	6 300 000	-	-	-	-	
Drammens scener - Tilskudd fra P09	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hermanssentret KF - Tilskudd fra P06	146 000	-	-	146 000	-	-	-	-	
Sum eierskap	946 000	-	5 500 000	6 446 000	-	-	-	-	
Sum tjenesteområder og eierskap	100 506 558	55 560 387	77 596 563	233 663 508	9 868 595	14 697 601	13 439 485	38 005 681	
Rammetilskudd - økt innbyggertilskudd	-83 200 000	-18 900 000	-	-102 100 000	-9 446 000	-	-14 300 000	-23 746 000	
Rammetilskudd ekstra ordinære skjønnsmidler*	-24 300 000	-34 700 000	-41 000 000	-100 000 000	-	-	-	-	
Økt rammetilskudd kontroll smittevern	-2 000 000	-	-	-2 000 000	-	-	-	-	
	-	-	-	0	-	-	-	-	
	-	-	-	0	-	-	-	-	
Sum sentrale poster og finansiering	-109 500 000	-53 600 000	-41 000 000	-204 100 000	-9 446 000	0	-14 300 000	-23 746 000	
Netto regnskap pandemien	-8 993 442	1 960 387	36 596 563	29 563 508	422 595	14 697 601	-860 515	14 259 681	
Resultat	-8 993 442	1 960 387	36 596 563	29 563 508	422 595	14 697 601	-860 515	14 259 681	

Sentrale poster

Skatt og rammetilskudd

Inntekts- og formuesskatt

Som følge av høyere skatteinngang i Drammen mot slutten av 2020 enn forutsatt ved utarbeidelsen av budsjettet krever kommunens skatteanslag en vekst på 5,8 prosent målt mot faktisk skatteinngang i fjor. På landsbasis ble fjorårets skatteinngang noe lavere enn lagt til grunn i statsbudsjettet for 2021, og det vedtatte skatteanslaget krever derfor en vekst på 7,0 prosent.

I revidert nasjonalbudsjett ble anslaget for kommunes skatteinntekter i 2021 oppjustert med 2,7 milliarder kroner, tilsvarende en økning av vekstanslaget med 1,6 prosentpoeng. Ved behandlingen av 1. tertialrapport 2021 vedtok kommunestyret å oppjustere Drammens skatteanslag tilsvarende – fra 5,8 til 7,4 prosent vekst. Dette utgjorde en oppjustering av årets skatteanslag med 47,7 millioner kroner.

Drammen kommune har til og med juli hatt skatteinntekter på 1 967,4 millioner kroner. Dette er en økning på 10,9 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2020, og er 28,2 millioner kroner mer enn forutsatt i revidert budsjett. Skatteinngangen på landsbasis viser tilsvarende utvikling, og er i samme periode 11,0 prosent høyere enn i fjor.

Dette innebærer at skatteutviklingen hittil i år er betydelig bedre de oppjusterte vekstanslagene som er lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett og 1. tertialrapport. Skatteinngangen i samme periode i 2020 var betydelig grad påvirket av utsatte terminforfall mv. som følge av pandemien. Det er derfor naturlig at veksten har vært spesielt høy i perioden mars – juni. Det er stor usikkerhet knyttet til skatteutviklingen resten av året, og det vurderes som sannsynlig at det også på årsbasis vil bli merinntekter i forhold til revidert budsjett. Rådmannen velger imidlertid å avvende oppdaterte årsprognose til 2. tertialrapport.

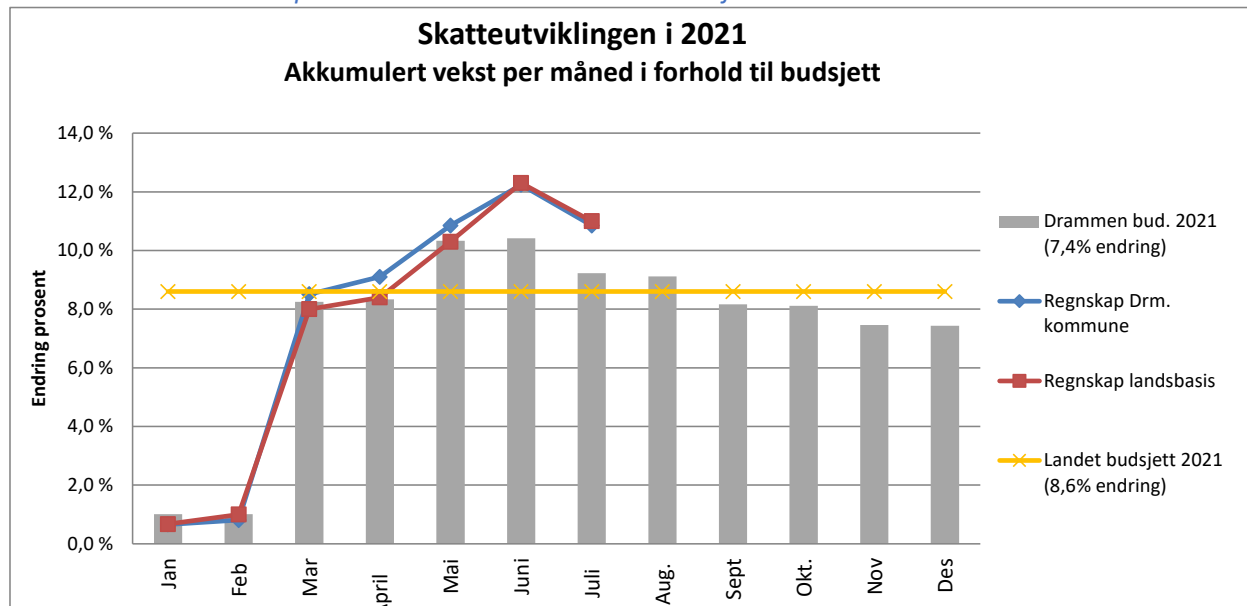
Akkumulert skattevekst per måned 2021

	Vedtatt budsjett 1)	RNB/ 1. tertial 2021 2)	Jan	Feb	Mar	April	Mai	Juni	Juli
Regnskap Drm. kommune	5,8 %	7,4 %	0,7 %	0,8 %	8,5 %	9,1 %	10,9 %	12,2 %	10,9 %
Regnskap landsbasis	7,0 %	8,6 %	0,7 %	1,0 %	8,0 %	8,4 %	10,3 %	12,3 %	11,0 %

1) Budsjettert skatteinngang i 2021 målt i forhold til faktisk skatteinngang i 2020

2) Nye skattevekstanslag, basert på RNB 2021 (nasjonalt) og 1. tertialrapport 2021

Akkumulert skattevekst per måned – målt mot revidert budsjett

Rammetilskudd

Rammetilskuddet viser per juli en merinntekt på 13,1 millioner kroner i forhold til periodisert budsjett. Merinntekten kan i sin helhet tilskrives høyere inntektsutjevning enn budsjettert for perioden januar – mai. Dette skyldes i stor grad høyere inntektsutjevning enn forutsatt. Drammen kommune har i denne perioden hatt skatteinntekt per innbygger på 92,0 prosent av landsgjennomsnittet, mens budsjettforutsetningen er 92,7 prosent. Som nevnt vil rådmannen vurdere årsprognosen for skatteinngangen i 2. tertialrapport. Årsprognosen for inntektsutjevningen må ses i sammenheng med denne vurderingen.

Andre sentrale inntekter

Integreringstilskudd

På grunnlag av IMDIs anmodning vedtok kommunestyret ved behandlingen av økonomiplan 2021-2024 å bosette 58 personer i år, hvorav fire plasser forbeholdes enslige mindreårige flyktninger. Det er per utgangen av juli bosatt en enslig mindreårig flyktning. tre personer, herav én enslig mindreårig flyktning.

Bosatte flyktninger per juli 2021

	Antall bosatt per juli 2021	Vedtak 2021	Andel av vedtak
Voksne og barn i familie	28	54	51,9 %
Enslige mindreårige	1	4	25,0 %
Sum bosatte	29	58	50,0 %
Familiegjenforening	3		
Sum bosatt inkl. familiegjenforening	32		

Inntektene fra integreringstilskudd er per juli om lag en million kroner lavere enn budsjettet. Drammen kommune har mottatt til sammen 1,1 millioner kroner i ekstra tilskudd fra IMDi til forlenget periode for introduksjonsprogram og norskopplæring som følge av pandemien. Korrigert for disse inntektene viser integreringstilskuddet en mindreinntekt på om lag 2,1 millioner kroner per juli.

Mindreinntektene kan i hovedsak forklares med forsinket utbetaling av tilskudd for år 1, som per juli er 3,6 millioner kroner lavere enn budsjettet. Forutsatt at vedtatt bosetting i 2021 gjennomføres antas likevel at inntektene fra år 1-tilskudd blir som budsjettet.

Tilskuddet for år 2-5 viser en merinntekt på om lag 1,1 millioner kroner som følge av tilflytting av tilskuddsberettigede personer i løpet av året.

Rådmannen vil utarbeide oppdatert årsprognose i 2. tertialrapport. I denne forbindelse vil det også foreslås hvordan ekstratilskuddet fra IMDi skal disponeres.

Særtilskudd enslige mindreårige flyktninger

Inntektene fra tilskudd til enslige mindreårige flyktninger er per juli om lag 0,9 millioner kroner høyere enn budsjettet. Termertilskuddet er noe økt fra og med 2. kvartal som følge av tilflyttede personer. Det forventes etter dette at inntektene på årsbasis minst vil bli i samsvar med budsjett.

Sentrale utgifter**Lønnsreserve**

Årets lønnsreserve ble ved behandlingen av 1. tertialrapport oppjustert med 20 millioner kroner basert på antatt økning av lønnsveksten fra 2,2 til 2,7 prosent. I tillegg vedtok kommunestyret ved behandlingen av 1. tertialrapport å tilføre lønnsreserven ytterligere 5 millioner kroner til lønnsharmonisering i etterkant av kommunesammenslåingen. Lønnsreserven utgjør etter dette 110,5 millioner kroner.

Virkningene for Drammen kommune av de sentrale justeringene innenfor kapittel 4 er ennå ikke kjent. I tillegg gjenstår lokale forhandlinger innenfor de ulike kapitlene i hovedtariffavtalen. Rådmannen legger foreløpig til grunn at lønnsreserven vil være tilstrekkelig, men vil komme nærmere tilbake til dette i 2. tertialrapport.

Sentrale pensjonsposter

Pensjonsleverandørene har varslet betydelig høyere reguleringspremie for 2021 enn tidligere anslått. Dette skyldes blant høyere lønnsvekst og særlig Stortingets vedtak endret reguleringsmetode for løpende pensjoner fra 2021. Basert på foreløpige signaler fra pensjonsleverandørene ble budsjettet reguleringspremie for 2021 betydelig oppjustert ved behandlingen av 1. tertialrapport – fra 120,8 til

263,5 millioner kroner. Som følge av høyere reguleringspremie ble også anslaget for årets premieavvik økt med 115,4 millioner kroner, til totalt 238,2 millioner kroner. Både Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) og KLP har varslet at det kan bli ytterligere økning i årets reguleringspremie.

Endring i reglene for offentlig tjenstepensjon fra 2020 er hovedårsaken til at det er frigjort betydelige midler fra oppsparte pensjonsreserver (premiereserver). Dette tilfører betydelige midler til premiefond i år. For Drammen kommune utgjør ekstraordinær tilførsel til premiefondet henholdsvis 340 millioner kroner for DKP og 35 millioner kroner for KLP. Drammen kommunes premiefond i DKP utgjør etter dette om lag 415 millioner kroner inklusiv tilførsel fra fjorårets resultat. Ved behandlingen av 1. tertialrapport vedtok kommunestyret å øke bruken av DKPs premiefond fra 60 til 100 millioner kroner i år til delvis finansiering av økt reguleringspremie.

Rådmannen vil vurdere anslag for årets reguleringspremie og premieavvik i forbindelse med 2. tertialrapport. I denne forbindelse vil rådmannen også vurdere eventuell økt bruk av premiefond i år. Dette vil gi lavere arbeidsgiveravgift i år, og vil i tillegg gi lavere premieavvik til amortisering i de påfølgende årene.

Finansielle poster

Kommunekassens bevilgningsregnskap viser per juli et netto mindreforbruk fra finansielle poster på drøye 2 millioner kroner, hvilket er marginalt lavere enn det som ble rapportert ved 1. tertial. Kommunens likviditet er fortsatt god og mindreforbruket knytter seg først og fremst til høyere renteinntekter enn budsjettet fra ordinære bankinnskudd og plasseringer.

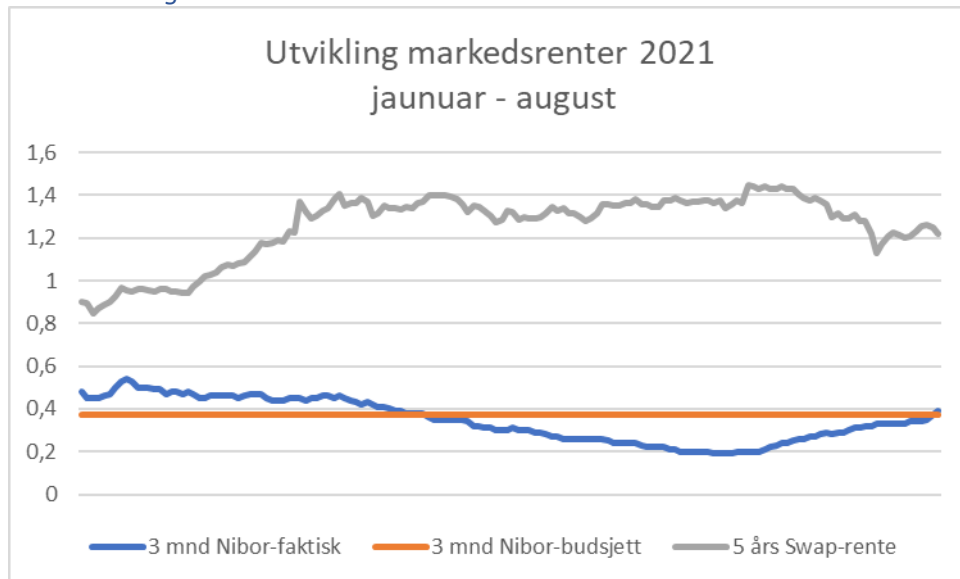
Renteforutsetninger og utviklingen i finansmarkedet

Renteforutsetningen i budsjett 2021 er utarbeidet med utgangspunkt i Norges Banks renteprognose. For 2021 er det forutsatt et gjennomsnitt for 3 måneders NIBOR på 0,37 prosent og et gjennomsnittlig marginpåslag på kommunens innlån på 50 basispunkter. Samlet utgjør dette en forventet innlånsrente for 2021 på 0,87 prosent for lån med variabel rente. Dette er en betydelig reduksjon i forhold til budsjettrenten for 2020 som var på 2,30 prosent.

Etter et sterkt rentefall i 2020 som følge av at sentralbanken våren 2020 kuttet styringsrenten til 0 prosent, steg markedrentene noe de først månedene av 2021, og 3 måneders NIBOR lå i en periode over renteforutsetningen i budsjettet. Etter et kortvarig fall før sommeren, viser rentekurven for de korte rentene per august igjen en stigende trend basert på en forventning om at Norges Bank på rentemøte i september vil sette opp styringsrenten med 0,25 prosentpoeng. De lange markedrentene, som hovedsakelig styres av forhold utenfor Norge og spesielt renteutviklingen for amerikanske dollar, har imidlertid falt over sommeren, og den lange rentekurven har flatet noe ut.

3 måneders NIBOR, som i mai nådde en foreløpig bunnotering på 0,2 prosent, har per medio august steget til 0,4 prosent, mens 5 års swap-renten har falt med om lag 20 basispunkter fra toppnoteringen ved inngangen til sommeren på 1,45%.

Renteutviklingen i 2021

Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet besluttet på rentemøte 18. august å holde styringsrenten uendret på null prosent, men varsler at både utsiktene og risikobildet tilsier at styringsrenten mest sannsynlig vil bli satt opp i september. Gjenåpningen av samfunnet har gitt en markert oppgang i aktiviteten, og arbeidsledigheten har falt videre. Samtidig er det fortsatt usikkerhet om det videre forløpet for pandemien og virkningen på innhenting av norsk økonomi. Stigende rentenivå forventes å gi høyere renteutgifter i Lånefondet, men det er kun netto rente på eksponert gjeld som vil få en effekt i kommuneregnskapet. Stigende renten vil også gi høyere renteinntekter fra innstående likviditet og plasseringer, høyere rentekompensasjon fra Husbanken samt større gebyrinntekter på selvkost som følge av høyere kalkulatorisk rente.

Refinansieringer og nye låneopptak

Lånefondet har i perioden refinansiert lån på til sammen 600 millioner kroner. I tillegg er det i mars tatt opp 300 millioner kroner i nytt lån under årets låneramme. Lånet løper i fem år med flytende rente 3 måneders Nibor plus 0,225 prosent.

Med unntak av en kort periode ved starten av pandemien, har likviditeten i markedet vært god og finansmarkedet har fungert bra. Drammen kommune søker å spre låneforfallene, og har få lån til refinansiering i løpet av 2021. Kapitalrisikoen vurderes som lav. En økning i styringsrenten på 0,25 prosent fra september, vil gi høyere renteutgifter i Lånefondet på lån med flytende rente. For lån knyttet til utviklingen i 3 måneders Nibor vil det imidlertid ta noe tid før høyere markedsrente får fullt gjennomslag til låneporteføljen.

Status lånegjeld

Lånegjelden i Drammen kommunes Lånefond var per 1. januar 2021 på 8 877,4 millioner kroner. Ved utgangen av juli var Lånefondets gjeld økt til om lag 8 972,8 millioner kroner etter avdragsbetaling på 204,6 millioner kroner og nytt låneopptak på 300 millioner kroner. Per juli utgjør andel lån som er rentesikret om lag 50. Dette er innenfor vedtatt rentesikringsstrategi. Sikringsandelen vurderes fortløpende i forbindelse med refinansieringer og nye låneopptak, med utgangspunkt i renteutviklingen i markedet og behovet for å sikre tilstrekkelig forutsigbarhet i fremtidige finanskostnader.

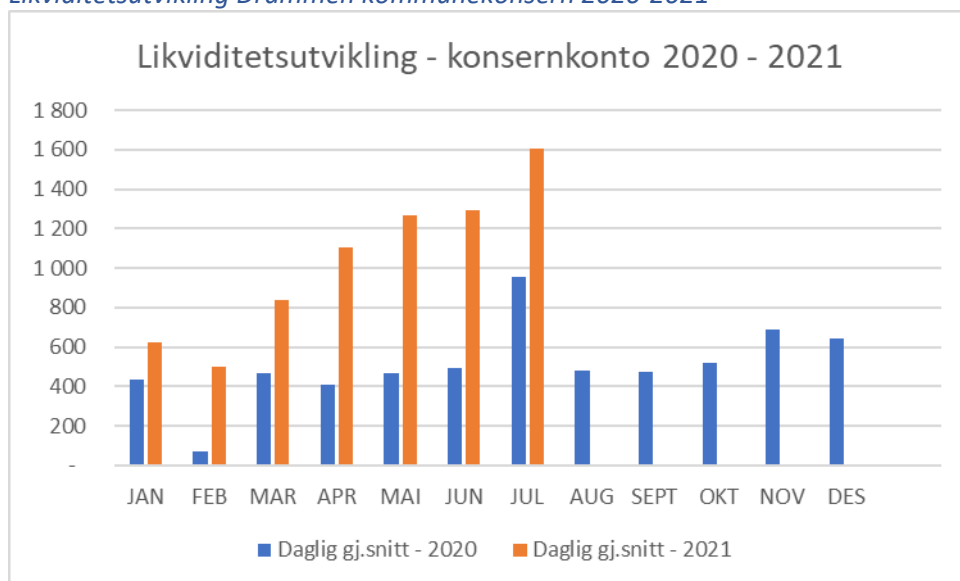
Kommunekassens finansbudsjett

Likviditet

Utvikling i rentenivået påvirker også kommunekassens renteinntekter og netto rentekostnad. Renteinntekter er avhengig av kommunens likviditet og innskudd /eventuelt trekk på driftskonto.

Kommunen har i perioden januar – juli i gjennomsnitt hatt 1 035 millioner kroner inntående på ordinær driftskonto, i tillegg til drøye 200 millioner kroner plassert på høyrente konto til noe gunstigere rente hos hovedbankforbindelse Sparebank1 SR-bank. Ved utgangen av juli har kommunen fortsatt også 100 millioner kroner plassert i likvide pengemarkedsfond. Det har i perioden ikke vært behov for å gjøre trekk på kommunens kassekreditt på total 400 millioner kroner. Kommunens likviditet vurderes per utgangen av juli å være solid.

Likviditetsutvikling Drammen kommunekonsern 2020-2021

Status startlån

Drammen kommune har søkt Husbanken og fått utbetalt 450 millioner kroner til startlån for 2021. I tillegg gjenstår om lag 63 millioner kroner i ubrukte lånemidler fra 2020. Det er per juli utbetalt startlån for til sammen 190,7 millioner kroner, hvilket er noe lavere enn på samme tidspunkt i fjor, hvor samlet utbetaling var på 202,5 millioner kroner. Samlet utbetaling til startlån synes per juli å ligge godt innenfor årets låneopptak i Husbanken med tillegg av ubrukte lånemidler.

Startlån – status per juli 2021

Status startlån per juli	2021	2020
Utbetalte startlån (mill.kr)	190,7	202,5
Forhåndsgodkjent og innvilget startlån (mill.kr)	150,1	178
Antall søknader	601	623
Lån på restanseliste	85	165
Lån til inkasso	17	17

Oppsummering finansområdet

Renteinntekter fra kommunens ordinære bankinnskudd og plasseringer ble ved behandling av 1.tertial rapport oppjustert med om lag 2,8 millioner kroner. Første heving av styringsrenten forventes å skje på rentemøte medio september. Høyere markedsrente vil kunne gi økte renteutgifter i Lånefondet, men vil

samtidig også gi høyere avkastning på kommunens overskuddslikviditet. Med 3 måneders Nibor-rente som i perioder har lagt høyere enn forutsatt, kan man imidlertid ikke regne med å hente ut ytterligere besparelser av betydning fra finansområdet samlet. Rådmannen velger derfor foreløpig å opprettholde årsprognosen innenfor finansområdet uendret. Utviklingen følges frem mot 2.tertial.

Kommunens tjenesteområder

Regnskapstall per juli 2021				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P01 Skole	537 032	532 598	-4 435	11 331
P02 Barnehager	463 972	459 040	-4 932	6 565
P03 Forebyggende tjenester	176 306	177 056	751	3 943
SUM Hovedutvalg for Oppvekst og utdanning	1 177 311	1 168 694	-8 616	21 840
P04 Helse	225 846	201 405	-24 441	-4 377
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	198 906	197 671	-1 235	-191
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	666 956	607 289	-59 667	-40 422
P07 Rus og psykisk helse	84 277	87 889	3 611	4 987
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	197 659	190 896	-6 763	-5 897
SUM Hovedutvalg for Helse, sosial og omsorg	1 373 645	1 285 150	-88 495	-45 899
P09 Kultur, fritid og idrett	153 997	153 314	-683	3 599
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	610	994	384	384
SUM Hovedutvalg for Kultur, idrett og frivillighet	154 607	154 308	-299	3 982
P11 Utbygging og samferdsel	71 457	73 853	2 396	354
P12 Vann, avløp og renovasjon	-19 204	-19 146	58	53
P13 Arealplan og miljø	24 419	25 755	1 336	1 336
SUM Hovedutvalg for Tekniske tjenester	76 672	80 462	3 790	1 743
P14 Ledelse, styring og administrasjon	197 105	197 811	705	1 298
P15 Samfunns-sikkerhet	50 103	51 550	1 446	1 446
P16 Næringsutvikling	43 943	43 246	-697	-697
P18 Politisk styring	24 877	26 297	1 420	1 662
SUM Formannskap	316 028	318 903	2 875	3 709
Sum P01-P18	3 098 263	3 007 517	-90 746	-14 625

*Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader viser regnskapet per juli 2021 et samlet merforbruk for programområdene på 14,6 millioner kroner. Den økonomiske situasjonen vedrørende programområdene er i hovedsak positiv. De fleste programområder er i balanse eller viser et mindreforbruk per juli. Dette samsvarer med resultater og prognoser som ble meldt i forbindelse med 1. tertialrapport. Det er imidlertid enkelte programområder som har en krevende økonomisk situasjon. Programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon har per juli et negativt avvik på 40,4 millioner kroner eksklusiv pandemikostnader. Gjennom prosjekt "Balanse 2021" skal det iverksettes kostnadsreducerende tiltak, som forventes å ha effekt gjennom kommende halvår. Programområde 04 Helse og programområde P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig har per juli et negativt avvik på henholdsvis 4,4 og 5,9 millioner kroner etter pandemikostnader er trukket fra. Situasjonen til programområdene er nærmere beskrevet under.

Rådmannen vil gjennomføre en grundig analyse i forhold til årsprognoser i forbindelse med 2. tertial rapport og vurderer det derfor som hensiktsmessig å ikke omtale dette nærmere i økonomirapport for juli.

Hovedutvalg for Oppvekst og utdanning

Regnskapstall per juli 2021				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P01 Skole	537 032	532 598	-4 435	11 331
P02 Barnehager	463 972	459 040	-4 932	6 565
P03 Forebyggende tjenester	176 306	177 056	751	3 943
SUM Hovedutvalg for Oppvekst og utdanning	1 177 311	1 168 694	-8 616	21 840

**Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen*

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader har Hovedutvalg for Oppvekst og utdanning samlet sett mindreforbruk per juli på 21,8 millioner kroner.

Programområde 01 Skole viser et mindreforbruk på 11,3 millioner kroner eksklusiv pandemikostnader. Det har vært gjennomført stram styring og god kostnadskontroll som har resultert i positivt resultat per juli. Skolene har et demografinedtrekk på 10 millioner i 2022. For å møte denne utfordringen må skolene tilpasse sin drift i skoleåret 2021-22. Dette for å ha riktig driftsnivå fra 1. januar og derved gjøre skolene i bedre posisjon til å møte et demografinedtrekk som følger budsjettåret. Målsetningen er den samme for barnehage, der vi møter den samme problemstillingen. Demografinedtrekket som kommer midt i barnehageåret, har en helårseffekt fra 1.januar.

Det ble i økonomiplan 2021-2024 vedtatt å endre ordningen vedrørende kommunal moderasjon/gratisplass i SFO/AKS fra skoleåret 2021/2022. Det er per juli ikke kjent hvor mange barn som vil ha rett på moderasjonsordninger og gratisplasser i SFO/AKS i høstsemesteret, og det er derfor fortsatt knyttet usikkerhet til de økonomiske konsekvensene av omlegging av ordningen. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 2. tertial.

Programområde 02 Barnehage viser et positivt resultat på 6,6 millioner kroner når pandemikostnader er trukket fra. Programområdet ble tilført 29 millioner kroner ved 1. tertial, samt 2,3 millioner i kapitaltilskudd etter revidert nasjonalbudsjett. Mindreforbruket kan i hovedsak forklares med lavere barnetall. Det er stor overkapasitet i drammensbarnehagene. Vi kjenner ikke til årets barnetall (vesentlig kostnadsdriver) før ved årets slutt. Det er for øvrig knyttet usikkerhet fremover til kostnadsutviklingen vedrørende tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak og ordning med gratis barnehage.

Programområde 03 Forebyggende tjenester viser et positivt resultat på 3,9 millioner kroner. Helsefremmede tjenester 0-100 har et positivt avvik pr. juli. Virksomheten har hatt en del ubesatte stillinger, både faste og vikariater som forklarer mindreforbruket. Barnevernet har et positivt resultat. Plasserte barn er den store kostnadsdriveren i barneverntjenesten og mindreforbruket dreier seg i hovedsak om ytterligere reduksjon i kjøp av private tiltak, samt mer refusjon enn forventet. PP-tjenesten har et merforbruk per juli. Virksomheten har hatt merutgifter knyttet til utbedring av lokaler og tilpasning av arbeidsplasser.

Hovedutvalg for Helse, sosial og omsorg

Regnskapstall per juli 2021				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P04 Helse	225 846	201 405	-24 441	-4 377
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	198 906	197 671	-1 235	-191
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	666 956	607 289	-59 667	-40 422
P07 Rus og psykisk helse	84 277	87 889	3 611	4 987
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	197 659	190 896	-6 763	-5 897
SUM Hovedutvalg for Helse, sosial og omsorg	1 373 645	1 285 150	-88 495	-45 899

*Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader har Hovedutvalg for Helse, sosial og omsorg samlet sett et merforbruk per juli på 45,9 millioner kroner. Dette hovedutvalget er preget av stort omstillingsbehov og er samtidig i størst grad påvirket av pandemien.

Programområde 04 Helse har per juli et merforbruk eksklusiv pandemikostnader på 4,4 millioner kroner. Merforbruk på lønn utgjør 1,9 millioner kroner og skyldes i hovedsak nødvendig bruk av ekstravakter og overtid for å dekke opp vakanser. I tillegg har tjenesteområdet økte kostnader på drift i forbindelse med innleie av sykepleiere i flere virksomheter (spesielt Drammen helsehus) for å dekke opp vakante stillinger, samt økt utbetaling av pasientskadeerstatning. Sistnevnte gjelder ikke erstatning for saker i Drammen, men Drammen sitt tilskudd til NPE, som er 2,4 millioner kroner høyere enn budsjettert. Dette gjelder alle kommuner. Flere virksomheter har samtidig mindreforbruk i ordinær drift tilknyttet redusert aktivitet som følge av pandemien.

Programområde 05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne er i balanse per juli.

Programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon har per juli et merforbruk på 40,4 millioner kroner, eksklusiv kostnader relatert til pandemien. Gjennom prosjektet «Balanse 2021» arbeides det med tiltak for å begrense merforbruket. Tiltak som trappes opp, forventes å få effekt andre halvår 2021. Programområdet fikk i forbindelse med 1. tertial tilført i alt 65 millioner kroner på årsbasis i 2021 og som er godskrevet og periodisert.

Programområde 07 Rus og psykisk helse har et mindreforbruk per juli, som i hovedsak skyldes prosjektinntekter som ikke var budsjettert (1,4 millioner kroner) og manglende tekniske justeringer som følges opp i forbindelse med 2. tertial rapport.

Programområde P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig har et merforbruk på 5,9 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak økte utbetalinger i forbindelse med sosialhjelp fra NAV. Det er generelt mindreforbruk og lavere aktivitet i alle avdelinger i Ny start (2,3 millioner kroner i mindreforbruk). Relatert til Flyktningetjenesten er det usikkerhet knyttet til innvilgelse av ekstramidler for de med ekstra behov fra IMDi grunnet endret praksis/retningslinjer. Dette er en tematikk KS har tatt opp i storbynettverket hvor rådmannen deltar og er kjent med. Dette omfatter ikke bare Flyktningetjenesten, men også andre virksomheter i kommunen som har satt inn tiltak. Rådmannen kommer nærmere tilbake til dette i forbindelse med 2. tertialrapporteringen.

Hovedutvalg for Kultur, idrett og frivillighet

Regnskapstall per juli 2021				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P09 Kultur, fritid og idrett	153 997	153 314	-683	3 599
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	610	994	384	384
SUM Hovedutvalg for Kultur, idrett og frivillighet	154 607	154 308	-299	3 982

*Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader har Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet samlet sett et mindreforbruk per juli på 4 millioner kroner.

Programområde 09 Kultur, idrett og frivillighet viser et positivt avvik på 3,6 millioner kroner, eksklusiv pandemikostnader. Mindreforbruket skyldes i hovedsak redusert aktivitet innen programområdet, grunnet pandemien.

Programområdet 10 Medvirkning og lokaldemokrati er i balanse per juli.

Hovedutvalg for Tekniske tjenester

Regnskapstall per juli 2021				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P11 Utbygging og samferdsel	71 457	73 853	2 396	354
P12 Vann, avløp og renovasjon	-19 204	-19 146	58	53
P13 Arealplan og miljø	24 419	25 755	1 336	1 336
SUM Hovedutvalg for Tekniske tjenester	76 672	80 462	3 790	1 743

*Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader har Hovedutvalg for Tekniske tjenester samlet sett et merforbruk per juli på 1,7 millioner kroner.

Programområde 11 Utbygging og samferdsel er i balanse (eksklusiv pandemikostnader) per juli.

Programområde 12 Vann, avløp og renovasjon er i balanse (eksklusiv pandemikostnader) per juli.

Programområde 13 Arealplan og miljø har et mindreforbruk på 1,3 millioner kroner som i hovedsak skyldes periodiseringsfeil og vil bli rettet i forbindelse med 2. tertial rapport.

Formannskap

Regnskapstall per juli 2021				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P14 Ledelse, styring og administrasjon	197 105	197 811	705	1 298
P15 Samfunns-sikkerhet	50 103	51 550	1 446	1 446
P16 Næringsutvikling	43 943	43 246	-697	-697
P18 Politisk styring	24 877	26 297	1 420	1 662
SUM Formannskap	316 028	318 903	2 875	3 709

*Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader har Formannskap samlet sett et mindreforbruk per juli på 3,7 millioner kroner.

Programområde 14 Ledelse, styring og administrasjon, viser et mindreforbruk på 1,3 millioner kroner eksklusive pandemikostnader. Årsaken til mindreforbruket er i hovedsak lønnsbesparelser som følge av midlertidige vakanser.

Programområde 15 Samfunnssikkerhet har et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner per juli. Dette skyldes i hovedsak periodiseringsfeil i forbindelse med avsatte sikringsmidler og overføringsutgifter til DRBV for deltidskonstabler. Dette utgjør til sammen 0,9 millioner kroner og vil bli rettet i forbindelse med 2 tertial. I tillegg skyldes mindreforbruket innsparinger på øvelser og opplæring, som ikke er gjennomført på grunn av pandemien.

Programområde 16 Næringsutvikling er i balanse per juli.

Programområde 18 Politisk styring har et mindreforbruk eksklusiv pandemikostnader på 1,6 millioner kroner. Avvik på 1,2 millioner kroner stammer fra tiltaksmidler til Stortings- og sametingsvalget og skyldes periodiseringsavvik. Dette vil bli rettet opp i forbindelse med 2. tertial. Ordinær drift har et mindreforbruk på ca. 0,4 millioner kroner fordelt ut på flere utgiftsposter.

Hovedoversikt per juli 2021

Drammen kommunekasse driftsregnskap juli 2021

Beløp i 1000	Regnskap hiå 2021	Revidert hiå 2021	Avvik hiå 2021	Avvik 2021 ex. covid-19	Revidert budsjett 2021
Sentrale inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-1 967 426	-1 939 198	28 228		-3 211 003
Rammetilskudd	-2 074 573	-2 061 436	13 137		-2 969 981
Integreringstilskudd	-41 836	-42 837	-1 000		-79 764
Tilskudd enslige mindreårige flyktninger	-15 800	-14 904	896		-25 282
Rente og inv. kompensasjon fra staten	43 045	43 751	706		-18 905
Tilskudd lokalt næringsliv	-51 160	-51 160	0		-51 160
Overføring fra kommunale foretak	-31 581	-31 581	0		-94 742
Sum Sentrale inntekter	-4 139 331	-4 097 365	41 966	41 966	-6 450 838
Sentrale utgifter					
Lønnsreserve				0	110 252
Husleie, renhold mv. ufordelt	354 913	356 798	1 884		611 898
Premiefond			0		-103 129
Premieavvik			0		-238 202
Amortisering av tidligere premieavvik			0		172 232
Tilskudd/kontingent pensjon			0		1 600
Reguleringspremie pensjon			0		263 505
Reserveavsetning pensjon			0		10 000
Rammebevilgning covid-19 tiltak i 2021			0		117 471
Diverse fellesutgifter (netto)	-1 375	0	1 375		0
Sum Sentrale utgifter	353 538	356 798	3 260	3 260	945 627
Programområdene (før avsetninger mv.)					
P01 Skole	537 032	532 598	-4 435	11 331	1 046 470
P02 Barnehager	463 972	459 040	-4 932	6 565	817 065
P03 Forebyggende tjenester	176 306	177 056	751	3 943	355 260
P04 Helse	225 846	201 405	-24 441	-4 377	341 763
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	198 906	197 671	-1 235	-191	323 941
P06 Hjemmetjenester og institusjon	666 956	607 289	-59 667	-40 422	1 078 688
P07 Rus og psykisk helse	84 277	87 889	3 611	4 987	155 220
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	197 659	190 896	-6 763	-5 897	390 780
P09 Kultur, idrett og frivillighet	153 997	153 314	-683	3 599	281 835
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	610	994	384	384	3 269
P11 Utbygging og samferdsel	71 457	73 853	2 396	354	115 814
P12 Vann, avløp og renovasjon	-19 204	-19 146	58	53	-166 211
P13 Arealplan og miljø	24 419	25 755	1 336	1 336	50 330
P14 Ledelse, styring og administrasjon	197 105	197 811	705	1 298	366 938
P15 Samfunnsikkerhet	50 103	51 550	1 446	1 446	88 408
P16 Næringsutvikling	43 943	43 246	-697	-697	64 093
P17 Arbeid og inkludering	0	0	0	0	0
P18 Politisk styring	24 877	26 297	1 420	1 662	48 262
P19 sentraleposter (interkommunalt samarbeid)	226	0	-226	-226	0
Sum netto utgifter programområdene	3 098 489	3 007 517	-90 972	-14 851	5 361 926

Drammen kommunekasse driftsregnskap juli 2021

Beløp i 1000	Regnskap hiå 2021	Revidert hiå 2021	Avvik hiå 2021	Avvik 2021 ex. covid-19	Revidert budsjett 2021
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjoner og finans				0	103 542
Avdragsutgifter	74 678	75 154	476		225 462
Renteinntekter	-38 163	-36 740	1 423		-67 540
Kontantresultat lånefondet				0	
Utbytte	-78 696	-78 450	246		-128 500
Netto finansutgifter	-42 182	-40 036	2 146	2 146	132 965
Netto driftsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))*	-729 486	-773 086	-43 600	32 520	-10 320
Årsoppgjørdisposisjoner					
Bruk av disposisjonsfond				0	- 70 778
Avsetning disposisjonsfond	2	0	-2		
Avsetning bundene fond				0	
Bruk av bundene fond				0	
Avsetning bundne fond (VA fond)					12 298
Sum avsetninger	2	0	-2	-2	-58 480
Overføring til investeringsregnskapet					68 800
Årsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))	-729 483	-773 086	-43 602	32 518	0